

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

09 лютого 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 383/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого – Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Патрюка М.В., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши дисциплінарну справу стосовно судді Голосіївського районного суду міста Києва Калініченко Лариси Степанівни за зверненнями Василича С.І.,

встановила:

У березні 2015 року, січні 2016 року Василич С.І. звернувся до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з повідомленнями про неправомірну, на його думку, поведінку судді Голосіївського районного суду міста Києва Калініченко Л.С., яка може мати наслідком притягнення її до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених статтею 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

У зверненнях Василича С.І. йдеться про порушення суддею Калініченко Л.С. вимог кримінально-процесуального законодавства, зокрема щодо перевищення строків розгляду ОСОБА_1 скарги на постанову старшого слідчого в ОВС СУ ГУ МВС України в місті Києві Розумного О.М. від 16.11.2012 про відмову в порушенні кримінальної справи за ознаками злочину, передбаченого статтею 382 КК України, що перешкоджає проведенню ефективного та своєчасного слідства.

Автор звернення також зазначив, що розгляд справи 20.10.2014, 05.11.2014, 11.11.2014, 17.11.2014, 17.12.2014, 24.12.2014 відкладався з невідомих причин. На жодне з вказаних судових засідань прокурор не з'явився, що свідчить про ігнорування суддею Калініченко Л.С. вимог статті 236-2 КПК України (у редакції 1960 року).

Заявник вказує, що суддею ухвалено незаконну та завідомо неправосудну постанову Голосіївського районного суду міста Києва від 21.01.2015 про відмову у розгляді ОСОБА_1 скарги. При цьому суддя неналежно оцінила докази у справі, у зв'язку з чим зміст постанови не відповідав фактичним обставинам справи і доводам, що були викладені у ОСОБА_1 скарзі, яку у суді було зареєстровано за ознаками злочину, передбаченого частиною четвертою статті 190 КК України (шахрайство, вчинене в особливо великих розмірах або організованою групою), хоча ОСОБА_1 у скарзі до суду вказав, що злочин вчинено ОСОБА_2 стосовно нього за статтею 382 КК України (невиконання судового рішення).

Як наголошує ОСОБА_1, копію постанови він отримав 21.01.2015 і наступного дня подав апеляційну скаргу. Проте у встановлені законом строки, тобто через 10 днів, суддя Калініченко Л.С. не направила його апеляційну скаргу разом з матеріалами

справи до суду апеляційної інстанції, що змусило його безпосередньо звернутися до Апеляційного суду міста Києва.

Із урахуванням викладених обставин заявник просить Комісію притягнути суддю Голосіївського районного суду міста Києва Калініченко Л.С. до дисциплінарної відповідальності.

28.03.2015 набрав чинності Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» (далі – Закон), яким Закон України «Про судоустрій і статус суддів» викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 розділу II цього Закону (Прикінцеві та перехідні положення) заяви та скарги, подані до набрання чинності цим Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності цим Законом, здійснюються відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги), відкриття відповідного дисциплінарного провадження.

Ураховуючи наведене, дисциплінарне провадження за даними зверненнями здійснюється за Законом України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції 2010 року.

Відповідно до вимог статті 86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) членом Комісії проведено перевірку даних про наявність підстав для відкриття дисциплінарної справи та притягнення судді Голосіївського районного суду міста Києва Калініченко Л.С. до дисциплінарної відповідальності, за результатами якої складено висновок з викладенням фактів та обставин, виявлених у ході перевірки.

На підставі висновку було прийнято рішення Комісії від 17 листопада 2015 року № 3018/дп-15 про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді Голосіївського районного суду міста Києва Калініченко Л.С. за зверненнями Василича С.І. Копію рішення Комісії та висновку про відкриття дисциплінарної справи направлено судді.

З метою перевірки відомостей, викладених у зверненнях Василича С.І., членом Комісії до Голосіївського районного суду міста Києва направлялись запити від 18.03.2015 і 23.07.2015. На вказані запити головою суду надано характеристику судді Калініченко Л.С., довідку про кількість і якість розглянутих нею справ, навантаженість судді та інформацію про те, що суддя ознайомила зі скаргою Василича С.І. Стосовно пояснень судді, то у листах було зазначено, що суддя надасть їх особисто. Станом на 18 жовтня 2015 року Комісія не отримала від судді пояснень по суті скарги і копій документів, що підтверджували б чи спростовували викладені у скаргах доводи.

У засідання Комісії суддя Калініченко Л.С. не з'явилась, надавши лише пояснення, що вона перебуває у відпустці за межами міста Києва та прохання розглянути справу без її участі. Заявник або його представник у засідання не з'явилися, при цьому були належним чином повідомлені про дату, час і місце проведення засідання Комісії. За таких обставин повторна неявка судді на засідання Комісії не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи, тому Комісія вважала за можливе розглянути її за відсутності судді з оголошенням наданих нею пояснень.

Заслухавши доповідача, отримані пояснення судді, повно та всебічно дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія дійшла висновку про наявність підстав для притягнення судді Голосіївського районного суду міста Києва Калініченко Л.С. до дисциплінарної відповідальності з таких підстав.

Указом Президента України від 28 грудня 2010 року № 1290/2010 Калініченко Л.С. призначено на посаду судді Голосіївського районного суду міста Києва строком на п'ять років.

Комісією встановлено, що у липні 2014 року до Голосіївського районного суду міста Києва надійшла скарга ОСОБА_1 на постанову старшого слідчого в ОВС СУ ГУ МВС України в місті Києві від 16.11.2012 про відмову у порушенні кримінальної справи за відсутності складу злочину, передбаченого статтею 382 КК України.

ОСОБА_1 у поданій скарзі зазначив, що ОСОБА_2 умисно не виконує рішення Голосіївського районного суду міста Києва від 25.01.2007 про стягнення грошових коштів у розмірі 658 100 гривень і умисно приховує інформацію про майно. Про це ОСОБА_1 детально зазначив у заяві про вчинення злочину, однак слідчий належним чином не перевіряв його скаргу під час досудового слідства.

Про наявність постанови слідчого ОСОБА_1 дізнався з листа прокуратури міста Києва від 21.05.2014 за № 04/2/5-8544-14, оскільки її копія була направлена на адресу, за якою він не проживав. Після неодноразових звернень до начальника СУ ГУ МВС України в місті Києві 22.07.2014 ОСОБА_1 отримав копію цієї постанови в архіві СУ ГУ МВС України в місті Києві.

За таких обставин ОСОБА_1 просив суд першої інстанції поновити йому строк для оскарження постанови слідчого та скасувати її.

Дану скаргу зареєстровано в автоматизованій системі діловодства документообігу Голосіївського районного суду міста Києва за № 752/12398/14-к та 31.07.2014 передано у провадження судді Калініченко Л.С.

Із довідки про рух справи № 752/12398/14-к вбачається, що скаргу ОСОБА_1 у Голосіївському районному суді міста Києва було зареєстровано на постанову старшого слідчого в ОВС СУ ГУ МВС України в місті Києві від 16.11.2012 про відмову у порушенні кримінальної справи за ознаками злочину, передбаченого частиною 4 статті 190 КК України (шахрайство, вчинене в особливо великих розмірах або організованою групою), незважаючи на те, що ОСОБА_1 у свої скарзі вказував, що злочин вчинено ОСОБА_2 стосовно нього за статтею 382 КК України.

Ухвалою Голосіївського районного суду міста Києва від 01.08.2014 відкрито провадження. Витребувано з Голосіївського РУ ГУ МВС України в місті Києві матеріали кримінальної справи. Розгляд скарги призначено на 04.08.2014.

У судові засідання, призначені на 04.08.2014, 20.10.2014, 17.12.2014, матеріали кримінальної справи, витребовувані з Голосіївського РУ ГУ МВС України в місті Києві, до суду першої інстанції не було надано. Розгляд скарги відкладено на 24.12.2014.

Судове засідання 24.12.2014 також не відбулось через зайнятість судді в іншому судовому процесі. Розгляд скарги призначено на 21.01.2015.

За результатами судового розгляду 21.01.2015 Голосіївським районним судом міста Києва ухвалено постанову про відмову у розгляді скарги ОСОБА_1 на постанову слідчого від 16.11.2012 через відсутність поважних причин пропуску строку її оскарження і підстав для його поновлення, передбачених статтею 236-1 КПК України (у редакції 1960 року).

Ухвалою Апеляційного суду міста Києва від 16.02.2015 постанову слідчого судді Голосіївського районного суду міста Києва від 21.01.2015 скасовано і справу повернено на новий розгляд до суду першої інстанції в іншому складі суддів.

Колегією суддів встановлено, що ухвалення такого рішення за наслідками розгляду скарги не передбачено положеннями статті 236-2 КПК України (у редакції 1960 року). За результатами розгляду скарги суд першої інстанції повинен був або скасувати постанову про відмову в порушенні справи і повернути матеріали для проведення додаткової перевірки, або залишити скаргу без задоволення. У зв'язку з цим, суд апеляційної інстанції відзначив, що судом першої інстанції не дотримано вимог статті 236-2 КПК України.

Колегія суддів також зазначила, що всупереч положенням статті 236-1 КПК України (у редакції 1960 року) суд першої інстанції залишив поза увагою дату отримання ОСОБА_1 копії постанови слідчого.

Крім того, в ухвалі апеляційного суду міста Києва вказано, що звернення ОСОБА_1 зі скаргою на постанову слідчого про відмову у порушенні кримінальної справи за ознаками злочину, передбаченого частиною 4 статті 190 КК України, за фактом шахрайського заволодіння грошовими коштами не відповідало дійсності, оскільки ОСОБА_1 подав скаргу на інше рішення, а саме на постанову слідчого від 16.11.2012 про відмову у порушенні кримінальної справи за ознаками злочину, передбаченого статтею 382 КК України, за відсутності складу злочину і заявник обґрунтовано звернув на це увагу в апеляції.

Лише у додаткових поясненнях судді Калініченко Л.С., отриманих Комісією у день засідання, вказувалось про опіску, допущену суддею в тексті постанови слідчого судді від 21.01.2015, яку згідно з вимогами КПК України (у редакції 1960 року) не можна було виправити.

Комісією встановлено, що розгляд скарги ОСОБА_1 суддею здійснювався без належного її вивчення і без урахування дати отримання ОСОБА_1 копії постанови слідчого, що підтверджує неналежне ставлення судді до службових обов'язків.

Перевіркою також підтверджено порушення суддею десятиденного терміну розгляду скарги ОСОБА_1.

На неодноразові запити Комісії суддею Калініченко Л.С. жодних пояснень надано не було. Тільки після включення матеріалів справи до порядку денного засідання Комісії і після отримання висновку члена Комісії з рішенням Комісії про відкриття дисциплінарної справи суддею були надані пояснення та копії окремих матеріалів справи стосовно обставин, викладених у зверненнях Василича С.І., що свідчить про свідоме ігнорування суддею вимог статті 86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

У додаткових поясненнях суддя зауважила, що причиною тривалого відкладення розгляду скарги ОСОБА_1 була її відпустка з 04.09.2014 по 29.09.2014 та проходження щорічної підготовки в Національній школі суддів України за програмою «Підготовки голів та заступників голів місцевих загальних судів» відповідно до графіку підготовки на 2014 рік.

На засіданні Комісії були оголошені пояснення судді, в яких зазначено, що вона вживала необхідних заходів щодо розгляду скарги ОСОБА_1, проте суддя не надала належних доказів прийняття необхідних заходів розгляду скарги заявника.

Згідно з висновками, викладеними у Постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 № 11, строки розгляду справи не можуть вважатися розумними, якщо їх порушено через зайнятість судді в іншому процесі, призначення судових засідань з великими інтервалами, затягування з передачею справи з одного суду до іншого у встановлених законом випадках, безпідставне задоволення необґрунтованих

клопотань учасників процесу, що спричинило відкладення розгляду справи на тривалий час, відкладення справи через її неналежну підготовку до судового розгляду, невжиття заходів щодо недопущення недобросовісної поведінки учасників справи тощо, оскільки наведені причини свідчать про низький рівень організації судочинства та безвідповідальне ставлення до виконання своїх обов'язків.

Комісія критично оцінює пояснення судді Калініченко Л.С. стосовно належного розгляду скарги ОСОБА_1, які спростовуються матеріалами перевірки, адже суддя не дотрималась строків розгляду скарги, визначених вимогами закону.

Скарга ОСОБА_1 перебувала у провадженні судді Калініченко Л.С.; більше шести місяців. Відкладення розгляду скарги на цей строк свідчить про невжиття суддею заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом, і неналежну підготовку справи до судового розгляду.

Несвоєчасне направлення суддею матеріалів справи до суду апеляційної інстанції перевіркою не підтверджено.

Крім того, суддя Калініченко Л.С. допустила інші порушення процесуального закону, які стали підставою для скасування постанови суду від 21.01.2015 апеляційною інстанцією, що своєю чергою також вказує на неналежне ставлення судді до службових обов'язків.

З урахуванням викладеного у діях судді Калініченко Л.С. Комісія вбачає склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року).

Комісія вважає можливим застосувати до судді положення Закону України «Про судоустрій та статус суддів» (у редакції 2015 року), що передбачає такий вид дисциплінарного стягнення як попередження і є менш суворим дисциплінарним стягненням ніж догана.

Приймаючи до уваги положення статті 58 Конституції України щодо зворотної дії закону в часі, коли він пом'якшує відповідальність особи, Комісія вважає за можливе застосувати стосовно судді Калініченко Л.С. дисциплінарне стягнення, яке передбачено пунктом 1 частини першої статті 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2015 року), у виді попередження, що пом'якшує відповідальність судді.

Під час обрання виду дисциплінарного стягнення стосовно судді відповідно до вимог статті 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2015 року) враховуються характер правопорушення, його наслідки, особа судді, ступінь його вини, наявність непогашених стягнень та інші обставини, що стосуються вчиненого суддею дисциплінарного правопорушення.

Оцінюючи ступінь вини судді Калініченко Л.С., Комісія бере до уваги, що суддя неналежно поставилася до виконання своїх службових обов'язків, що призвело до тривалого розгляду справи.

У рамках перевірки проаналізовано навантаженість судді: у 2014 році суддею розглянуто 1 353 справи, з них - 848 клопотань органів досудового розслідування та скарг. У першому півріччі 2015 року розглянуто 738 справ, з них – 545 клопотань органів досудового розслідування та скарг.

Комісією враховано також велике навантаження судді Калініченко Л.С. з високим коефіцієнтом складності, її позитивну характеристику та те, що до дисциплінарної відповідальності суддя раніше не притягувалася. Процесуальні порушення, які допущені суддею під час вирішення скарги ОСОБА_1, виправлені судом апеляційної інстанції у короткий термін і права заявника відновлено впродовж нетривалого часу.

Керуючись пунктом 2 частини першої статті 83, статтями 84 – 86, 91, 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року), статтею 58 Конституції України та статтею 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2015 року), Комісія

вирішила:

притягнути до дисциплінарної відповідальності суддю Голосіївського районного суду міста Києва Калініченко Ларису Степанівну, застосувавши до неї дисциплінарне стягнення у виді попередження.

Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути оскаржено до Вищої ради юстиції або до суду в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України, не пізніше одного місяця з дня вручення судді чи отримання ним поштою копії рішення.

Головуючий

Члени Комісії:

С.Ю. Козьяков

В.І. Бутенко

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

М.В. Патрюк

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

Т.С. Шилова

С.О. Щотка